

Likabehandlingsplan

**Plan mot diskriminering och
kränkande behandling**

för

Förskolan Duvungen

avdelningen Duvboet

**Föreningen kristen Barnomsorg
i Lund**

2025/2026

Innehållsförteckning

Inledning

Lagtext

Definition och begreppsförklaring

Definition av de sju diskrimineringsgrunderna

Ansvarsfördelning

Mål/vision

Främjande och förebyggande arbete

Att utreda och kartlägga kränkande behandling

Kvalitetssäkring

Utvärdering av fjolårets plan

Plan för kommande läsår

Bilagor 1-3

- utredning
- åtgärdsprogram
- uppföljning

Inledning

Enligt diskrimineringslagen och skollagen måste förskolan arbeta aktivt för att förebygga och förhindra att barn utsätts för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Förskolan ska därför årligen upprätta en likabehandlingsplan och en plan mot diskriminering och kränkande behandling. Detta ska göras för att främja barnens lika rättigheter och för att förebygga och förhindra diskriminering och kränkande behandling.

I planen framgår det hur förskolan arbetar för att uppfylla skollagen och diskrimineringslagen och hur man skapar en trygg arbetsmiljö för barn och vuxna.

Varje incident av diskriminering eller kränkande behandling ska resultera i en reaktion från de vuxna på förskolan. All personal är skyldig att arbeta för att förhindra kränkande behandling och mobbning. Därför ska pedagoger och barn dagligen arbeta med ett förhållningssätt som främjar och skapar en trygg och lustfylld förskola. Alla som kommer till förskolan ska känna sig värdefulla, respekterade och välkomna.

Rektorn är huvudansvarig för att barn, personal och föräldrar känner sig trygga på förskolan och organiserar för att det finns en likabehandlingsplan som efterföljs på förskolan.

Huvudmannen är ansvarig för, och ger förutsättningar att bedriva ett målinriktat arbete för att främja lika rättigheter och möjligheter, förebygga och förhindra trakasserier och kränkande behandling. Rektorn ska alltid informera huvudmannen om någon känner sig utsatt för trakasserier eller kränkande behandling.

Lagtext

Diskrimineringslagen:

http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/diskrimineringslag-2008567_sfs-2008-567

Diskrimineringslagen (2008:567)

1 kap. 1 § Lagens ändamål

Denna lag har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

4 § Diskriminering

I denna lag avses med diskriminering:

1. direkt diskriminering: att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder,
2. indirekt diskriminering: att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringssätt som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna personer med visst kön, viss könsöverskridande identitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, viss funktionsnedsättning, viss sexuell läggning eller viss ålder, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringssättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet,
3. bristande tillgänglighet: att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäligen utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till
 - de ekonomiska och praktiska förutsättningarna,
 - varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde, samt
 - andra omständigheter av betydelse,
4. trakasserier: ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder,
5. sexuella trakasserier: ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet,
6. instruktioner att diskriminera: order eller instruktioner att diskriminera någon på ett sätt som avses i 1-5 och som lämnas åt någon som står i lydnads- eller beroendeförhållande till den som lämnar ordern eller instruktionen eller som gentemot denna åtagit sig att fullgöra ett uppdrag. *Lag (2014:958).*

§ 6 Diskrimineringsförbud

Den som bedriver verksamhet som avses i skollagen (2010:800) eller annan utbildningsverksamhet (utbildningsanordnare) får inte diskriminera något barn eller någon elev, student eller studerande som deltar i eller söker till verksamheten. Anställda och uppdragstagare i verksamheten ska likställas med utbildningsanordnaren när de handlar inom ramen för anställningen eller uppdraget.

§ 7 Skyldiga att utreda och vidta åtgärder

Om en utbildningsanordnare får kännedom om att ett barn eller en elev, student eller studerande som deltar i eller söker till utbildningsanordnarens verksamhet anser sig i samband med verksamheten ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier, är utbildningsanordnaren skyldig att utreda omständigheterna kring de uppgivna trakasserierna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra trakasserier i framtiden.

Definitioner och begreppsförklaring

- Diskriminering är ett övergripande begrepp för negativ särbehandling av individer utifrån diskrimineringsgrunderna. Diskriminering sker när individ på osakliga grunder behandlas sämre än andra och missgynnandet har samband med diskrimineringsgrunderna.
 - Direkt diskriminering innebär när någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan, sett utifrån diskrimineringsgrunderna.
 - Indirekt diskriminering innebär när till synes neutrala bestämmelser och regler som gäller för hela förskolan, missgynnar någon i samband med diskrimineringsgrunderna.
- Kränkning är en handling eller uppträdande som kränker principen om alla människors lika värde.
Kränkning är ett uttryck för makt och förtryck och kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera och kan ske vid enstaka tillfällen eller vara mer systematisk och återkommande.
Kränkning behöver inte vara medveten eller aktiv.
Kränkningar kan vara:
 - Fysiska; såsom att bli utsatt för slag, knuffar, bli fasthållen eller dragen i armen.
 - Verbala; såsom att bli hotad eller utsatt för nedsättande tillmälen.
 - Psykosociala; såsom att bli utsatt för utstötning i lek och andra aktiviteter, eller göras till åtlöje.
 - Bilder; såsom ”nidteckningar”
 - Skriftliga; såsom text, brev, klotter.
 - Digitala; såsom e-post, sms, och diverse sociala media.
- Trakasserier är en aktiv, medveten handling som kränker en person.
- Mobbing avser upprepade kränkningar samt att det råder en obalans i makt mellan den som kränker och den som kränks.

Definition av de sju diskrimineringsgrunderna

Kön

Kön innebär att någon är kvinna eller man. Personer som har ändrat eller kommer att ändra könstillhörighet, transsexuell, skyddas utifrån diskrimineringsgrunden kön.

Könsöverskridande identitet eller uttryck

Den som inte känner sig som kvinna och inte heller känner sig som en man har en identitet som är könsöverskridande.

Etnisk tillhörighet

Etnisk tillhörighet innebär att någon tillhör en grupp av individer som har samma hudfärg, nationalitet eller liknande förhållande.

Förskolan har ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

Religion och annan trosuppfattning

Förskolan ska ha en öppenhet inför olika religioner och trosuppfattningar.

Funktionsnedsättning

Funktionsnedsättningar är varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga variationer av en persons funktionsförmåga. Funktionsnedsättningar kan vara medfödda eller uppstå i samband med skada eller sjukdom och de varierar beroende på situation och miljö.

Sexuell läggning

Med sexuell läggning menas om en människa blir kär i män, kvinnor eller både män och kvinnor t.ex. homosexualitet, heterosexualitet och bisexualitet.

Ålder

Ålder berättar hur gammal en människa är. Du får inte behandla en människa annorlunda på grund av hans ålder.

Ansvarsfördelning

Ansvariga för arbetet med denna plan är alla som arbetar på förskolan. Det är förskolans vision att både barn, personal och föräldrar och andra som har anknytning till förskolan är delaktiga i detta arbete. Arbetet ska genomföras i den dagliga verksamheten.

Förskolan har upprättat en likabehandlingsplan och en plan mot diskriminering och kränkande behandling som årligen utvärderas i kvalitetsredovisningen. Arbetet ska vara såväl främjande som förebyggande.

Det är vår vision att alla ska följa planen och arbeta för att alla känner sig trygga och blir respekterade för den de är. Vi ska arbeta för att alla känner och respekterar allas lika värde.

Föreningen Kristen Barnomsorg i Lunds styrelses (föreningens huvudman) ansvar är att resurser finns för att all personal på förskolan, får utbildning i, eller grundlig information, om vad kränkning/diskriminering är, konsekvenser av det och det lämpligaste sättet att stävja det.

Rektorn ansvarar för att upprätta, genomföra, följa upp och utvärdera förskolans handlingsplan för att förebygga och motverka kränkande behandling mellan barn, mellan personal och barn samt mellan personal. Händelser ska dokumenteras och vid behov ska en åtgärdsplan upprättas. Rektorn ansvarar även för att nyanställd personal informeras om likabehandlingsplanen och hur förskolan arbetar mot diskriminering och kränkande behandling.

Pedagogerna ansvarar för att barnen informeras om lagen och hur förskolan arbetar mot diskriminering och kränkande behandling. Detta skall naturligtvis ske på lämplig nivå för respektive ålder. Pedagogerna har ett ansvar att föregå med gott exempel. Pedagogerna ansvarar för att planen efterföljs och så fort som möjligt åtgärds i lindriga fall och rapporterar till rektorn. Pedagogerna ansvarar, under rektorns ansvar, för att diskrimineringar och kränkningar dokumenteras, utreds och att åtgärdsplaner upprättas.

All personal är skyldig att så fort som möjligt åtgärda tillbud som uppstår och vid systematiskt återkommande, riktade tillbud även rapportera till rektorn.

Alla föräldrar är delaktiga i barnets situation på förskolan genom utvecklingssamtal och föräldramöten och sammankomster på förskolan.

Mål / Vision

På vår förskola ska:

- Alla barn och all personal på förskolan känna sig trygga i den dagliga verksamheten.
- Alla känna att de blir respekterade och har lika värde.
- Ingen form av kränkande behandling få förekomma.

Främjande och förebyggande arbete

Läroplanen för förskolan, Lpfö 18, rev 2025

“Förskolan ingår i skolväsendet och vilar på demokratins grund. Av skollagen (2010:800) framgår att utbildningen i förskolan syftar till att barn ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktning för människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar, samt solidaritet mellan människor. Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas.

Förskolan ska spegla de värden och rättigheter som uttrycks i FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen). Utbildningen ska därför utgå från vad som bedöms vara barnets bästa, att barn har rätt till delaktighet och inflytande och att barnen ska få kännedom om sina rättigheter.

Utbildningen ska ge barnen möjlighet att utveckla sin förmåga till empati och omtanke om andra genom att uppmuntra och stärka deras medkänsla och inlevelse i andra människors situation. Utbildningen ska präglas av öppenhet och respekt för skillnader i människors uppfattningar och levnadssätt. Den ska ge barnen möjlighet att på olika sätt få reflektera över och dela sina tankar om livsfrågor.

Alla barn ska få en utbildning som är utformad och anpassad så att de utvecklas så långt som möjligt.

Förskolan ska aktivt och medvetet främja alla barns lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Förskolan har ett ansvar för att motverka könsmonster som begränsar barnens utveckling, val och lärande. ”

Alla som arbetar på förskolan ska:

- vara positiva och goda förebilder.
- vara närvarande i aktiviteter både utomhus och inomhus och lyssna på åsikter och upplevelser genom ett bejakande förhållningssätt.
- se var och en som en egen individ och verka för att tillgodose var och ens intresse, oberoende av kön och ålder.
- ansvara för att miljöerna är anpassade så att alla har tillgång till dem utifrån sina förutsättningar och behov och så att de gynnar allas utveckling.
- medverka till att gruppindelningar görs på olika sätt med utgångspunkt i jämställdhet. Gruppindelningar görs utifrån en gynnsam blandad grupp sammansättning.
- lyssna till åsikter och behov.
- se allas olikheter som något positivt och tar vara på olika kulturer och traditioner som finns representerade.
- utvärdera lekmaterial, litteratur och aktiviteter regelbundet.
- arbeta aktivt för att jobba normbrytande.
- fortlöpande föra diskussioner kring kränkande beteende och ha ett tydligt förhållningssätt. Pedagogernas värdegrundsarbete ska genomsyra både arbetsmiljö som undervisning och utbildning på förskolan.
- stimulera samspel och hjälpa till att bearbeta konflikter och missförstånd samt hjälpa till och vägleda för kompromiss och respekt.
- lyfta fram och problematisera etiska dilemman och livsfrågor.
- göra alla uppmärksamma på att människor kan ha olika attityder och värderingar som styr deras synpunkter och handlande.
- involvera vårdnadshavarna i arbetet.

Till dig som förälder:

- Om du misstänker att ditt barn utsätts för kränkande behandling, prata alltid med personalen eller rektorn.
- Det kan vara svårt att ta till sig att ens eget barn kränker andra barn, men även i detta fall är det viktigt att prata med personalen.

Alla måste gemensamt ta ansvar och arbeta för barnens trygghet och samhörighet.

Som vuxna har vi en skyldighet att ingripa när vi ser ett kränkande beteende- om inte, kan det tolkas som om vi accepterar beteendet.

Vid misstanke om att ett barn far illa har all personal inom förskoleverksamheten anmälningsplikt till sociala myndigheter.

Se även riktlinjer i “Handlingsplaner i krissituationer”

ATT UTREDA OCH ÅTGÄRDA KRÄNKANDE BEHANDLING

Kartläggning

Kartläggning visar var och när det finns risk för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling på förskolan. Den kunskapen ligger sedan till grund för förskolans förebyggande åtgärder. Kartläggning sker kontinuerligt under hela året i den dagliga verksamheten, men också systematiskt vid specifika förutbestämda tillfällen. Förskolan arbetar utifrån följande kartläggningsmetoder:

- samtal
- enkäter/intervjuer
- observationer
- trygghetsronder
- diskussioner i arbetslaget
- kontakt med vårdnadshavare

Utredning

Pedagogerna agerar som goda förebilder och ser till att den som utför den kränkande behandlingen förstår den felaktiga handlingen som har utförts. Detta sker genom samtal.

De vuxna ser till att den som blir utsatt för kränkningen får upprättelse för det inträffade, genom tröst och genomgång av det inträffade.

Vid upprepade tillfällen eller riktade mot en och samma skall samtliga berörda och rektor informeras och vidare åtgärder vidtas med hjälp av en handlingsplan.

Rektorn är skyldig att informera sin huvudman.

Förskolans insatser skall dokumenteras och följs upp.

Även vuxnas kränkningar mot barn är viktiga att utreda och åtgärda. Här kopplas rektorn in direkt.

Förslag till mall på utredning/åtgärdsprogram om kränkande behandling medföljer som bilagor.

KVALITETSSÄKRING

Likabehandlingsplanen och planen mot diskriminering och kränkande behandling är en del av förskolans kvalitetsarbete.

Varje år ska en redogörelse och en utvärdering göras för vilka åtgärder som har genomförts under föregående läsår.

Varje år ska en plan göras för vilka åtgärder som avser att påbörjas eller genomföras under det kommande läsåret.

Alla vuxna inom förskolan ska känna till och aktivt arbeta för att planerna följs.

Vikarier, nyanställd personal och praktikanter informeras av rektorn om planerna.

Planerna ska vara tillgänglig för föräldrarna.

Planerna ska följas upp, utvärderas och revideras årligen.

UTVÄRDERING AV FJOLÅRETS PLAN 2024/2025

- Skapa tvärgrupper mellan yngre och äldre barn.
Fortsätta att skapa tvärgrupper mellan yngre och äldre barn.
- Skapa en gemensam och tillgänglig dokumentationsplats.
På gamla Duvungen var dokumentationsväggen interaktiv och bjöd in till lek och progression inom projektet.
- Genomföra en intrycksrond utifrån ljudnivå/buller.
Eftersom vi har flyttat blev det inte aktuellt.
- Införa språkstund på eftermiddagen.
Onsdag, torsdag, fredag erbjuds det högläsning med boksamtal i mindre grupper.

Plan 2025/2026

I förskolan arbetar vi regelbundet med:

- Att all personal är med vid framtagande och utvärdering av likabehandlingsplanen.
- Barns delaktighet och inflytande.
- Att all undervisning på förskolan skall främja likabehandling med speciellt fokus på att utveckla barnens sociala kompetens, empati, samt känsla för etik och moral.
- Att i samlingen skapa vi-känsla och i lekar träna turtagning, empati, trygghet och social träning.
- Att konfliktsituationer reds ut omedelbart, och att konflikter skall redas ut tillsammans med en pedagog som hjälper båda sidor att förstå varandra. Vi arbetar också med att barnen själva ska få verktyg att lösa sina konflikter.
- Att frågor om förhållningssätt mellan barn och personal tas upp på veckoplaneringen.
- Vårdnadshavarnas delaktighet via föräldramöte, utvecklingssamtal och dagliga samtal.
- Att låna litteratur från biblioteket som skapar relevanta diskussioner.
- Vi är noga med att alltid läsa igenom alla böcker innan vi läser dem för barnen eller låter dem använda böckerna själva.

Under 2025/2026 fokuserar vi särskilt på:

- Fortsätta att skapa tvärgrupper mellan yngre och äldre barn.
- Skapa en gemensam och tillgänglig dokumentationsplats.
- Göra en trygghetsrond med barnen.
- Arbeta utifrån mångfald.
- Kompisskap och värdegrund.

bilaga 1

Utredning om kränkande behandling

Datum.....

Utredare.....

Utsatt barn.....Förskola.....

Vem har uppmärksammat problemet.....

Personer som deltar vid samtalet.....

Händelseförlopp.....

.....

.....

.....

Datum för uppföljningssamtalet.....

Ärendet avslutas datum.....

Kränkningen har ej upphört.....

Insatser enligt åtgärdsprogram upprättat datum.....

Underskrift av utredare.....

bilaga 2

Åtgärdsprogram vid kränkande behandling

Datum.....Namn.....

Förskola.....

Ansvarig rektor.....

Närvarande.....

.....

.....

Nuläge.....

.....

.....

.....

Mål.....

.....

.....

Åtgärder - så här arbetar vi: ansvarig:

.....

.....

.....

Datum för uppföljning och utvärdering.....

.....

.....

Underskrifter.....

.....

bilaga 3

Uppföljning av åtgärdsprogram vid kränkande behandling

Datum..... Namn.....

Förskola.....

Ansvarig rektor.....

Närvarande.....

.....
.....

Hur har det gått

.....
.....
.....
.....

Åtgärder - så här arbetar vi

.....
.....
.....

Ärendet ej avslutat. Nytt uppföljningsdatum

.....
.....

Ärendet avslutat, datum

.....
.....

Underskrifter.....

.....